

КН.ПО.3.2.6.221123 – за информация

Обосновка към проект на методология и критерии за подбор на операция „Подкрепа за развитие на проектна докторантура“

Основната цел на операцията е насърчаване на иновативното¹ и интердисциплинарното обучение на докторанти за постигане на по-високо качество на преподаването и научните резултати и подпомагане процеса на развитие на иновативна икономика с фокус върху Индустрия 5.0 и/или зеления преход и/или син растеж и/или областите на ИСИС и регионалните потребности на пазара на труда.

Специфичната цел на операцията е обвързване на докторските програми с приоритетите за развитие на икономиката и пазара на труда и повишаване на нивото на практическата им приложимост.

Допустими кандидати и партньори по операцията са:

- Висши училища, които имат право да провеждат обучение за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и имат акредитация за докторските програми, включени в проектното предложение;
- Научни организации по чл. 47, ал. 1 от ЗВО, с акредитация за провеждане на обучение в образователната и научна степен „доктор“ и акредитация за докторските програми, включени в проектното предложение.

Допустими асоциирани партньори са :

- Национално представителни организации на работодателите и Национално представителни организации на работниците и служителите;
- Бизнес организации;
- Публични организации;
- НПО;
- Научноизследователски центрове, в т.ч. ЦК/ЦВП.

Включването на партньори и асоциираните партньори по операцията не е задължително. Общият финансов ресурс на операцията е 58 658 245 лева. Минималният размер на БФП за проектно предложение е 1 000 000 лева, а максималният размер е 3 000 000 лева. Продължителността на операцията е 64 месеца, но не по-късно от 31.12.2029 г.

Допустимите дейности са следните:

- ✓ Дейност 1. Подкрепа за създаване и развитие на докторантски училища/школи, насочени към конкретни нужди на работодатели/пазара на труда (*задължителна дейност*);
- ✓ Дейност 2. Подкрепа за проектна докторантура, насочена към подпомагане на професионалното развитие на докторанти за провеждане на докторантури, пряко свързани с актуални потребности на конкретни икономически сектори, бизнеси

¹ В съответствие с принципите на ЕК за иновативно обучение на докторанти (https://euraxess.ec.europa.eu/sites/default/files/policy_library/principles_for_innovative_doctoral_training.pdf)

КН.ПО.3.2.6.221123 – за информация

и работодатели, публични институции, НПО и научни организации (*задължителна дейност*);

- ✓ Дейност 3. Повишаване на капацитета и уменията на академичния състав (*незадължителна дейност*)

Всички дейности в проектните предложения трябва да:

- ✓ са насочени към конкретни акредитирани докторски програми на висшите училища/научните организации, избрани на базата на специално проведено обсъждане в рамките на академичния/научния съвет;

- ✓ поставят фокус върху Индустрия 5.0 и/или зеления преход и/или синия растеж и/или областите на ИСИС и/или приоритетни професионални направления, както и върху регионалните потребности на пазара на труда.

При планирането на дейностите в проектното предложение кандидатите трябва да ги обосноват въз основа на:

- ✓ конкретни идентифицирани потребности и цели за развитие, включително за засилване на интернационализацията, връзката с бизнеса и науката и привличането на по-млади специалисти в състава на висшите училища/научните организации/научните центрове, в т. ч. ЦК и ЦВП;

- ✓ проучване/анализ на ВУ/НО за определяне броя на новите докторанти в редовна форма на обучение, които се планира да бъдат подкрепени и възможностите/капацитета на ВУ/НО за тяхното обучение по реда на чл. 21, ал. 7 от ЗВО. (вкл. възможностите за определяне на научен ръководител на всеки докторант, безвъзмездно осигуряване на материално техническа-база за целите на провеждането на научноизследователска дейност в рамките на проектната докторантура) спрямо броя на зачислените към момента докторанти в акредитираните докторски програми по проектното предложение и наличната материално-техническа база на ВУ/НО;

- ✓ публично достъпна информация от стратегии, вкл. териториални стратегии, анализи и други официални източници за избора на конкретни акредитирани докторски програми. Обосновката на висшите училища/научните организации трябва да се основава на потребности на пазара на труда на конкретния регион, към който адресира проектното предложение, без значение от региона, в който е местоположението на кандидата и/или партньора.

За целите на настоящата операция докторантско училище/школа е част от организационната структура на кандидата/партньора висше училище/научна организация, в която се организира, координира и провежда обучението на докторанти в академична среда. Докторантското училище/школа функционира на територията на висшето училище/научната организация и използва безвъзмездно неговата материално-техническа база и човешки ресурс (преподавателски и административен). Обучението в докторантско училище/школа по операцията трябва да се осъществява по акредитирани докторски програми на висшето училище/научната организация и да бъде насочено към придобиване на общи и специализирани знания и компетенции, осигуряващи успешната защита на дисертационния труд на докторантите.

Дейност 1 включва разработване и въвеждане на програми за специализирани курсове за обучение на докторанти (вкл. мултидисциплинарни и/или интердисциплинарни и/или съвместни) по конкретни акредитирани докторски

КН.ПО.3.2.6.221123 – за информация

програми, определени от висшите училища/научните организации на етапа на кандидатстване.

След стартиране на проекта, в рамките на дейност 1, висшето училище/научната организация трябва да определи конкретните теми на докторантурите, за които ще бъдат провеждани конкурси за докторанти и да обявят конкурс за избор на докторанти в редовна форма на обучение по реда на чл. 21, ал. 7 от ЗВО в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и правилника на съответното висше училище/научна организация и съобразно планираното в проектното предложение.

Изборът на теми при изпълнение на дейността следва да бъде обоснован въз основа на бизнес/секторни/икономически анализи/проучвания. В случай на партньорство, конкретните теми следва да се определят съвместно от кандидата и партньора/ите.

Паралелно с това висшето училище/научната организация трябва да разработи специализирани курсове за докторанти (вкл. мултидисциплинарни, интердисциплинарни, съвместни) по включените в проекта акредитирани докторски програми.

Всички разработени по проекта специализирани курсове за докторанти задължително трябва да бъдат въведени в обучението на докторанти, които в рамките на проекта са зачислени в докторантура по реда на чл. 21, ал. 7 от ЗВО във висшето училище/научната организация след провеждане на конкурс за избор на докторанти. Изборът на докторанти по проекта трябва да се проведе въз основа на публична покана към заинтересованите страни, публикувана на интернет страницата на висшето училище/научната организация, и на обективни критерии за избор, съобразени с конкретните потребности на висшите училища/научните организации и с регионалните потребности на пазара на труда, в т.ч. и с демографските тенденции на академичния състав в съответните организации и необходимостта от подобряване на привлекателността на професията. Критериите за избор на докторанти трябва да осигуряват възможност за фокус на подкрепата към докторантури, които са обосновани чрез съществуващата заетост на докторанта и бъдещото му кариерно развитие при съответния работодател или през конкретна потребност за развитие на научноизследователския потенциал в конкретен регион. В периода на изпълнение на операцията висшите училища/научните организации може да провеждат повече от един конкурс за избор на докторанти в редовна форма на обучение, които да бъдат включени в дейностите на проектно предложение. В поканата към кандидатите за докторантура задължително трябва да се съдържа информация, че докторантурите по проекта се финансират със средства от Програма „Образование“ 2021 – 2027, съфинансирана от Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+). Процесът на избор на докторанти трябва да бъде описан в проектното предложение.

В случай на партньорство между висши училища и/или научни организации, въвеждането на разработените по проекта програми за курсове за обучение на докторанти може да се осъществява само от висшето училище/научната организация, което/която притежава акредитация за докторската програма, по която е разработена конкретната програма за курс за докторанти. Когато се разработва съвместна програма за курс за докторанти за две различни докторски програми, всяко от участващите висши училища и научни организации трябва да има акредитация за съответната докторска програма, в рамките на която ще прилага съвместната програма за курс за докторанти.

КН.ПО.3.2.6.221123 – за информация

В дейност 1 може да бъдат включени **единствено нови докторанти, които се обучават в образователна и научна степен „доктор“ по реда на чл. 21, ал. 7 от ЗВО**, т.е. такива, които към момента на обявяване на процедурата не са зачислени в докторантура при висше училище/научна организация.

Не се допуска в дейностите по операцията да бъдат включвани докторанти, които вече са защитили ОНС „Доктор“, както и лица, които са отчислени с или без право на защита.

В рамките на дейност 1 е допустимо разработване на електронно съдържание за електронно/дистанционно обучение на докторанти, единствено ако то е необходимо за въвеждането на разработените в рамките на проекта нови специализирани курсове за докторанти, и е обосновано от кандидата и партньорите в проектното предложение.

Дейност 2 е насочена към насърчаване на по-ефективното сътрудничество между бизнеса и науката и към повишаване нивото на практическата приложимост на докторските програми.

В рамките на дейност 2, докторантите, които са зачислени в докторантура след провеждане на конкурс в дейност 1, следва да осъществяват педагогическа и научноизследователска дейност, да извършват публикации в научни издания и да участват в научни конференции за споделяне на резултати и добри практики, като част от обучението си за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ (за целите на операцията тази част от обучението на докторанта е наречена *„проектна докторантура“*). Научноизследователската дейност на докторанта в рамките на срока на обучение за придобиване на ОНС „доктор“ може да се провежда при кандидата/партньора висше училище/научна организация, или в асоциирания партньор научноизследователски център, в т.ч. център за върхови постижения/център за компетентност, финансиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., бизнес организация, НПО или публична организация/институция, съобразно спецификата на конкретната докторантура, като материално-техническата база на съответната организация се използва безвъзмездно от докторанта. Ангажиментът за осигуряване на материално-техническата база, в която докторантът ще осъществява научноизследователската си дейност по учебен план, е на ВУ/НО.

Проектните докторантури по настоящата операция трябва да отговарят на идентифицирани потребности в определени научноизследователски области и да поставят фокус върху интер- и мултидисциплинарни области и върху придобиването на преносими умения. Те трябва да бъдат насочени основно върху научното и технологичното познание чрез изследвания върху индивидуални, персонализирани проекти. Проектните докторантури трябва да оказват влияние върху подобряването на качеството и значимостта на системата на пазара на труда в съответния регион, и да са насочени към докторските програми, които са определени на етапа на кандидатстване съвместно с бизнеса, науката и/или публичния сектор, и към които е насочен проектът.

Подкрепата за всяка проектна докторантура трябва да се предоставя от висшето училище/научната организация на докторанта в съответствие с чл. 8, ал. 1 от Закона за развитието на академичния състав в Република България, въз основа на задачите и сроковете, които са предвидени в учебния план за провеждането на съответната докторантура и в съответствие с условията на проекта, по който тя е финансирана. Изпълнението на условията за предоставяне на подкрепа на докторанти за проектна

КН.ПО.3.2.6.221123 – за информация

докторантура ще се проверява от УО при възстановяване на разходите в процеса на изпълнение на проектите.

В дейност 2 може да бъдат включени единствено докторантите, които в рамките на дейност 1 са зачислени в докторантура във висшето училище/научната организация след провеждането на процедура за избор на докторанти.

Дейност 1 и дейност 2 следва да са насочени само към докторанти в редовна форма, които се обучават в образователна и научна степен „доктор“ по реда на чл. 21, ал. 7 от ЗВО.

В рамките на **дейност 3** се осъществява подбор на представители на академичния състав на висшето училище/научната организация, съобразно предвиденото в проектното предложение. Изборът на академичния състав на висшите училища/научните организации трябва да се основава на обективни критерии. Процесът на избор на академичния състав трябва да бъде описан в проектното предложение и задължително да предвижда покана към всички представители на целевите групи на висшите училища/научните организации, публикувана на интернет страницата на висшето училище/научната организация. Поканата може да включва повече от един краен срок за подаване на заявления за включване в дейностите на проектното предложение. В дейността може да бъдат включени единствено **представители на академичния състав, които преподават по включените в проектното предложение акредитирани докторски програми**. Дейността е насочена към провеждане на обучения в страната и краткосрочна мобилност в чуждестранни ВУ/НО, които обучават докторанти, на представители на академичния състав на висшите училища/научните организации с оглед подобряване на уменията им за преподаване, вкл. по хоризонтални въпроси като Индустрия 5.0 и/или зеления преход и/или синия растеж и/или ИСИС, и повишаване качеството и приложимостта на предлаганите докторски програми и отварянето им за международно сътрудничество и участието в национални и международни образователни мрежи (вкл. „европейски университети“). Дейност 3 е съпътстваща дейност и може да бъде планирана в проектно предложение само ако бъдат включени дейност 1 и дейност 2.

Всички дейности в проектните предложения трябва да поставят фокус върху Индустрия 5.0 и/или зеления преход и/или синия растеж и/или областите на ИСИС и/или приоритетни професионални направления², както и върху регионалните потребности на пазара на труда.

За целите на изпълнението на дейност 1 и дейност 2 Управляващият орган на Програма „Образование“ 2021-2027 г. ще разработи опростен вариант на разход, който ще бъде възстановяван на ВУ/НО за възнаграждение на докторанта за периода на обучението му в ОНС „доктор“ в рамките на операцията. ВУ/НО има задължението да изплаща възнаграждение на докторанта в рамките на определения от УО размер на опростения разход. За база на изчисленията ще бъдат използвани разходите, прилагани по действие COFUND - Докторски програми на програма Мария Склодовска-Кюри. С оглед осигуряване на възможност за регулярно възстановяване на разходите към висшите училища/научните организации за обучение на докторантите по дейност 1 и

² съгласно ПМС № 64 /2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности

КН.ПО.3.2.6.221123 – за информация

дейност 2, УО предвижда възстановяването на разходите към висшите училища/научните организации да се осъществява на няколко етапа, които да са обвързани с изпълнението на конкретни дейности (постигнати резултати) от висшето училище/научната организация и от докторанта, съобразно учебния му план, както следва:

- *Етап 1* – зачисляване на докторанта – УО възстановява на ВУ/НО 30% от стойността на определения разход за докторант;

Доказателство за изпълнение на етап 1: Заповед за зачисляване на докторанта.

- *Етап 2* – взети всички кредити от докторанта по учебна дейност (без кредитите за научноизследователска дейност и преподавателска дейност) от индивидуалния учебен план на докторанта – УО възстановява на ВУ/НО 25% от стойността на определения разход за докторант;

Доказателство за изпълнение на етап 2: Предложение за атестация на докторанта след първата (или втората) академична година по реда на чл. 17 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, утвърдено от факултетния, съответно научния съвет.

- *Етап 3* – публикувана поне една научна публикация от докторанта, съответстваща на относим към докторантите показател от група от показатели Г, който е посочен в таблица 2 за съответното професионално направление на Приложение към чл. 1а, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, както и на индивидуалния учебен план на докторанта – УО възстановява на ВУ/НО 25% от стойността на определения разход за докторант;

Доказателство за изпълнение на етап 3: Поне една научна публикация, съответстваща на относим към докторантите показател от група от показатели Г, който е посочен в таблица 2 за съответното професионално направление на Приложение към чл. 1а, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, както и на индивидуалния учебен план на докторанта.

- *Етап 4* – успешна защита на дисертационен труд от докторанта – УО възстановява на ВУ/НО 20% от стойността на определения разход за докторант.

Доказателство за изпълнение на етап 4: Копие от диплома за придобита образователна и научна степен "доктор".

Предвижда се разходите за разработване на нови курсове, за такси за публикации и участие в конференции на докторанти, за други преки разходи, които се извършват от бенефициента и за непреки разходи да бъдат възстановявани под формата на **единна ставка към разходите за докторант** (40% от стойността на разхода, относим към съответния етап/резултат от обучението на докторанта, който е отчетен от ВУ/НО към УО).

КН.ПО.3.2.6.221123 – за информация

Разходи за мобилност са допустими в размер до 10% от общата стойност на проектно предложение, като те не се включват в горепосочената единна ставка към разходите за докторант. За база на изчисленията ще се използват единичните разходи, прилагани от Центъра за развитие на човешките ресурси (национална агенция по програма Еразъм+), при изпълнението на сходни операции по програма Еразъм+.

В случай че в процеса на изпълнение на операцията разходите за подкрепа на докторанти по действие COFUND - Докторски програми на програма Мария Склодовска-Кюри бъдат увеличени, Управляващият орган си запазва правото да индексира размера на подкрепата за докторанти по настоящата операция. В тази връзка, в случай на установена необходимост, Управляващият орган може да увеличи бюджета на операцията и максималния размер на помощта с оглед постигане на целите на Програма „Образование“.

Индикаторите по операцията са следните:

Индикатори за продукт:

Общ индикатор за продукт:

- EEC011 Участници с висше образование (ISCED 5 до 8) – 594.

Индикаторът измерва броя на докторантите, които са зачислени в редовна форма на докторантура по операцията, и броя на представителите на академичния състав, които са преминали обучение по операцията за подобряване на уменията за преподаване на докторанти.

Индикаторът задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по операцията.

От тях:

- (Микро индикатор) ИП 3.22 Брой докторанти, получили подкрепа по ЕСФ + - 500

Индикаторът измерва броя на докторантите, които са зачислени в редовна форма на докторантура, финансирана по операцията.

Индикаторът задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по операцията.

- (Микро индикатор) ИП 3.23 Брой представители на академичния състав, получили подкрепа за подобряване на уменията за преподаване на докторанти - 94

Индикаторът измерва броя на представителите на академичния състав във висшите училища и научните организации, които в рамките на Дейност 3 на операцията са преминали обучение за подобряване на знанията и уменията за преподаване на докторанти.

Индикаторът задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по операцията, в което е предвидена Дейност 3.

Специфичен индикатор за продукт:

КН.ПО.3.2.6.221123 – за информация

- SOI 3.5. Брой докторантски училища – 47.

Индикаторът измерва броя на докторантските училища/школи на участващите висши училища и научни организации, които са подкрепени по настоящата операция.

Индикаторът задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по операцията.

Индикатор за резултат:

Общ индикатор за резултат:

- Участници, които при напускане на операцията получават квалификация.

Индикаторът измерва броя на докторантите, които са били зачислени в редовна форма на докторантура по операцията и в рамките на периода на изпълнение на операцията са изпълнили учебния план и са придобили образователна и научна степен „доктор“, за което са получили документ.

Индикаторът за резултат не трябва да се планира на ниво проектно предложение. УО ще отчита по служебен път целевата стойност на индикатора.